

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา ความเชื่อ และทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับจตุคามรามเทพ และศึกษาผลกระทบต่อหลักการพระพุทธศาสนา โดยการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสารและเชิงคุณภาพ จากการศึกษาพบว่า พุทธศาสนากระแสหลัก หมายถึงพุทธศาสนาที่พยายามรักษาคำสอนดั้งเดิมตามพระธรรมวินัยที่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ หรือยึดถือตามที่ได้รับฟังมาจากพระโอษฐ์ของพระพุทธเจ้าให้ได้มากที่สุด ซึ่งหลักการแห่งพุทธศาสนากระแสหลักประกอบด้วย 1. หลักไตรสิกขา 2. หลักมัชฌิมาปฏิปทา 3. หลักกรรมและหลักสภาวะ และ 4. หลักศรัทธา จากการสัมภาษณ์นักวิชาการทางพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับมุมมองของพุทธศาสนากระแสหลักที่มีต่อจตุคามรามเทพพบว่าแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่เห็นว่าจตุคามรามเทพเป็นเทพในพระพุทธศาสนาเถรวาทเพราะเชื่อว่าเป็นเทพที่รักษาพระบรมธาตุเจดีย์ของพระพุทธเจ้าอีกกลุ่มหนึ่งเห็นว่าจตุคามรามเทพเป็นเทพของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เพราะเป็นการสร้างเลียนแบบมหาเทพในศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู ส่วนเกณฑ์การยอมรับนับถือจตุคามรามเทพพบว่าการสร้างจตุคามรามเทพของพระสงฆ์เป็นสิ่งที่ยอมรับได้ถ้าเป็นการกระทำด้วยเจตนาบริสุทธิ์ แต่หากแสวงหาผลประโยชน์ก็ไม่สามารถยอมรับได้ เพราะผิดหลักพระธรรมวินัย ทำให้เกิดความเสียหายต่อพระพุทธศาสนา

ผลกระทบต่อพระพุทธศาสนากระแสหลักพบว่า ขัดกับหลักไตรสิกขาเพราะไม่ใช่ความเห็นที่ถูกต้อง และยังแสดงถึงความสุดโต่งซึ่งขัดกับหลักมัชฌิมาปฏิปทา เช่น การสวดอ่อนหวานให้ช่วยเหลือถือเป็นความประพฤติกุศลที่ย่อยน การมุ่งแสวงหาหรือมุ่งแสวงหาผลประโยชน์เป็นลักษณะของความเกินพอดี วิธีการใช้จตุคามรามเทพหาเลี้ยงชีพไม่ถูกต้องตามหลักสัมมาอาชีวะ การหวังพึ่งพาความช่วยเหลือจากจตุคามรามเทพยังขัดกับหลักกรรมที่สอนว่า ผลสำเร็จต่าง ๆ เกิดขึ้นเพราะการกระทำของตนเอง อีกทั้งความเชื่อจตุคามรามเทพเป็นความเชื่อที่ไม่ประกอบด้วยเหตุผล เป็นความเชื่อที่ไม่มีปัญญา และไม่สามารถพิสูจน์ได้ ซึ่งขัดกับหลักศรัทธา แนวทางแก้ไขปัญหาคือพระสงฆ์ต้องให้คำแนะนำพุทธศาสนิกชนให้เข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง และอธิบายว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรให้เหมาะสม พุทธศาสนิกชนต้องพยายามแสวงหาความรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง หน่วยงานของรัฐต้องช่วยเหลือการเผยแผ่หลักธรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยมและความเชื่อที่ถูกต้องของพระพุทธศาสนาแก่ประชาชน และควรมีหน่วยงานที่คอยตรวจสอบ การแก้ไขปัญหาคือต้องร่วมมือกันระหว่างพระสงฆ์และคฤหัสถ์ เพื่อจะเป็นการแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน